Esiopetuksen säilyttämisestä yksityisessä varhaiskasvatuksessa

Hyvät Uudenkaupungin kasvatus- ja opetuslautakunnan, kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston jäsenet:

Kuluvana syksynä on keskusteltu esiopetuksen mahdollisesta siirtämisestä kunnallisiin päiväkoteihin. Pidämme asiaa niin merkittävänä lasten, perheiden ja kaupungin varhaiskasvatuksen kokonaisuuden kannalta, että haluamme tuoda esiin seuraavat näkökohdat ennen päätöksentekoa.

Lapsen etu ja varhaiskasvatuspolun jatkuvuus

Varhaiskasvatuslaki edellyttää, että lapsen etu otetaan päätöksenteossa ensisijaisesti huomioon. Kunnissa, joissa esiopetus on keskitetty, se on yleensä siirretty samalla koulun tiloihin. Tavoitteena on ollut kytkeä esiopetus kiinteämmin koulupolkuun, ja ratkaisua on voitu perustella jatkumolla. Uudessakaupungissa tilanne on toinen. Esitetty malli ei vahvistaisi siirtymää kouluun vaan sirpaloittaisi lapsen varhaiskasvatuspolun useampaan yksikköön. Tämä on ristiriidassa varhaiskasvatuslain tavoitteen kanssa, jonka mukaan lapselle turvataan mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet varhaiskasvatuksen henkilöstöön sekä muihin lapsiin.

Tukea tarvitsevat lapset

Vaikutukset kohdistuvat erityisen voimakkaasti lapsiin, jotka tarvitsevat tukea. Omassa päiväkodissaan lapsi tunnetaan, ja hänen tukensa on suunniteltu pitkään hänen kanssaan työskennelleen henkilöstön ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan yhteistyönä. Kun lapsi siirtyy vain yhdeksi vuodeksi uuteen yksikköön, uusi henkilöstö joutuu opettelemaan lapsen ja hänen tapansa toimia alusta. Hyväkään tiedonsiirto ei korvaa tätä tuntemusta, ja tuen jatkuvuus heikkenee juuri ennen koulun alkua, kun sitä tarvittaisiin eniten.

Vaikutukset perheisiin

Muutos vaikuttaisi suoraan perheiden arkeen. Perheissä, joissa on useampi lapsi ja joissa nuoremmat sisarukset jatkaisivat tutussa päiväkodissa, aamuihin ja iltapäiviin tulisi kaksi pysähdystä. Tämä pidentää työmatkoja ja sitä kautta myös lasten hoitopäiviä.

Varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys

Valmetin tehtaan tilanne on ollut viime aikoina haastava, mutta uutta toimintaa käynnistetään parhaillaan. Tämä voi lisätä varhaiskasvatuspaikkojen kysyntää nopeasti. Kysymme, onko kaupunki arvioinut, miten se pystyy ottamaan vastaan uudet varhaiskasvatukseen hakeutuvat lapset, jos kunnallisten yksiköiden paikkoja täytetään esiopetusikäisillä. Perheiden ei voida olettaa hakeutuvan esimerkiksi yksinomaan Tiitiäiseen, vaan vapaita paikkoja tarvitaan useissa yksiköissä eri puolilla kaupunkia.

Yhteistyökumppanin näkökulma ja aikataulu

Olemme toimineet vuosien ajan kaupungin luotettavana yhteistyökumppanina, ja pidämme suunnitelmaa kohtuuttomana myös tästä näkökulmasta. Elokuu 2027 on alle vuoden päässä. Toimintavuoden suunnittelu, henkilöstöratkaisut ja tilajärjestelyt ovat tässä vaiheessa jo pitkällä, joten näin laajaan muutokseen ei jäisi riittävästi aikaa varautua, ei meillä eikä perheillä.

Esiopetuksen siirto vaikuttaisi myös suoraan omaan toimintaamme. Lapsimäärän huomattava lasku pakottaisi meidät sopeuttamaan toimintaa merkittävästi. Kaikki neljä määräaikaista työsuhdetta päättyisivät, ja joutuisimme mahdollisesti harkitsemaan myös muita sopeuttamistoimia. Kun kunnat vastaavat nykyisin työllisyyspalveluista ja osin työttömyysturvan kustannuksista, osa siirrolla tavoitelluista säästöistä palaisi pahimmassa tapauksessa kaupungin maksettavaksi kasvaneina työttömyyskuluina.

Pidemmällä aikavälillä kysymys koskee koko palveluverkon kestävyyttä. Kaupungin omissa varhaiskasvatusyksiköissä on tiedossa merkittäviä investointitarpeita. Yksityiset palveluntuottajat ovat tähän asti tarjonneet kaupungille joustavaa lisäkapasiteettia, mutta jos niiden toimintaedellytykset heikkenevät nyt nopeiden säästöjen vuoksi, emme välttämättä pysty tulevaisuudessa tarjoamaan palveluja nykyisessä laajuudessa silloin, kun kaupunki niitä tarvitsisi. Pitkällä aikavälillä tämä voisi tarkoittaa kaupungille nykyistä suurempia kustannuksia.

Pyydämme, että nämä taloudelliset vaikutukset otetaan huomioon osana päätöksen valmistelua.

Pyyntömme

Näin laaja muutos edellyttää huolellista valmistelua ja hallittua siirtymää kaikkien osapuolten kannalta. Esitetyllä aikataululla se ei ole mahdollista. Pyydämme siksi kunnioittavasti, että päätöksentekoa lykätään ja asian valmistelulle varataan riittävästi aikaa. Pyydämme myös, että muutoksen lapsivaikutukset arvioidaan ennen päätöstä, erityisesti tukea tarvitsevien lasten osalta sekä selvitetään kaupungin mahdollisuudet vastata varhaiskasvatuspaikkojen kysyntään, jos alueen työllisyystilanne muuttuu. Pyydämme myös, että yksityiset palveluntuottajat otetaan mukaan valmisteluun.

Uudessakaupungissa 19.11.2026

Emilia Lassila
Palvelujohtaja
Sateenkaari Koto Oy

Sane Mattila
Päiväkodin johtaja
Sateenkaari Koto Oy, päiväkoti Tiitiäinen